

Laidiens: **19.12.2019., Nr. 255**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2019/255.28**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 671

Rīgā 2019. gada 17. decembrī (prot. Nr. 59 44. §)

Dabas lieguma "Zebrus un Svētes ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"
13. panta otro daļu, 14. panta otro daļu un 17. panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. dabas lieguma "Zebrus un Svētes ezers" (turpmāk – dabas liegums) individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību un tā funkcionālo zonējumu, lai saglabātu teritorijā esošās dabas un ainaviskās vērtības, Zebrus ezeru, Svētes ezeru un ar tiem saistīto sugu un biotopu daudzveidību;

1.2. dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu, tās izveidošanas un lietošanas kārtību;

1.3. dabas liegumā esošos dabas pieminekļus – aizsargājamās kokus, kā arī aizsargājamo koku un aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu – dižakmeņu – aizsardzības un izmantošanas kārtību.

2. Dabas lieguma teritorijā nav spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

3. Dabas lieguma platība ir 906 ha. Dabas lieguma funkcionālo zonu un sezonas lieguma shēma noteikta šo noteikumu 1. pielikumā.

4. Dabas liegumā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

4.1. dabas lieguma zona;

4.2. regulējamā režīma zona;

4.3. neitrālā zona.

5. Dabas liegumu dabā apzīmē ar speciālām informatīvām zīmēm. Informatīvās zīmes paraugs un lietošanas kārtība noteikta šo noteikumu 2. pielikumā. Informatīvo zīmju izveidošanu (sagatavošanu) un izvietojšanu nodrošina attiecīgā pašvaldība sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi un valsts akciju sabiedrību "Latvijas valsts meži".

II. Vispārīgie aprobežojumi visā lieguma teritorijā

6. Zemes īpašniekiem (lietotājiem) aizliegts savā īpašumā (lietojumā) ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei un norādītas šo noteikumu 1. pielikumā.
7. Dabas aizsardzības pārvalde nosaka ierobežotas pieejamības statusu informācijai par dabas lieguma teritorijā esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt dabas aizsardzībai. Minēto informāciju izplata tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.
8. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstisku atļauju šajos noteikumos minētajām darbībām, izmanto dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem dabas lieguma teritorijā un izvērtē paredzētās darbības ietekmi uz dabas liegumu, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja nav nepieciešama darbībām, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu Valsts vides dienests izsniedz tehniskos noteikumus vai veic sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu. Ja minēto darbību dēļ tiek mainīta zemes lietošanas kategorija, Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskā atļauja zemes lietošanas kategorijas maiņai nav nepieciešama. Vērtējot minētās darbības, Valsts vides dienests vienlaikus izvērtē zemes lietošanas kategorijas maiņas iespējamību.
9. Zemes tiesiskajam valdītājam un apsaimniekotājam valsts akciju sabiedrībai "Latvijas valsts meži" ir pirmtiesības uz līgumu slēgšanu, kas saistīti ar dabas lieguma apsaimniekošanu.
10. Šajos noteikumos minētos ierobežojumus nepiemēro, ja tas ir nepieciešams ugunsdzēsības pasākumu īstenošanai.
11. Visā dabas lieguma teritorijā aizliegts:
- 11.1. ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves;
 - 11.2. lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svinu;
 - 11.3. nosusināt purvus;
 - 11.4. dedzināt sausās zāles un niedru platības, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atjaunošanas pasākumu īstenošanai un ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja, un rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija;
 - 11.5. pārvietoties (arī apstāties un stāvēt) ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, tai skaitā ar automašīnām, traktortehniku, motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, mopēdiem un sniega motocikliem, kā arī ar dzīvniekiem un dzīvnieku pajūgiem ārpus ceļiem un dabiskām brauktuvēm (ne vairāk kā četrus metrus plata neizbūvēta brauktuve meža vai lauksaimniecības zemes apsaimniekošanas un aizsardzības vajadzībām), izņemot pārvietošanos ar velosipēdiem, pārvietošanos pa dabas lieguma teritorijas apmeklētājiem speciāli izveidotiem dabā norādītiem maršrutiem, kā arī gadījumu, ja pārvietošanās (arī apstāšanās un stāvēšana) ir saistīta ar teritoriju apsaimniekošanu, uzraudzību, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu, valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu, ugunsdrošības pasākumiem vai glābšanas un meklēšanas darbiem, un pārvietošanos ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju zinātnisko pētījumu veikšanai. Minētajos gadījumos, kad atļauta pārvietošanās, mehāniskos transportlīdzekļus apstādina un novieto stāvēšanai tā, lai tie neierobežotu un netraucētu citu transportlīdzekļu pārvietošanos pa ceļiem un dabiskām brauktuvēm;
 - 11.6. ierīkot nometnes un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām;

- 11.7. kurināt ugunscurus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām, izņemot ugunscurus ciršanas atlieku dedzināšanai atbilstoši ugunsdrošību un ugunsdzēsību regulējošiem normatīvajiem aktiem;
- 11.8. rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;
- 11.9. uzstādīt vēja elektrostacijas;
- 11.10. iegūt derīgos izrakteņus;
- 11.11. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palieņu, terašu un meža pļavas un lauces, izņemot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces;
- 11.12. veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju;
- 11.13. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas:
- 11.13.1. veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu;
- 11.13.2. celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams biotopu atjaunošanai;
- 11.13.3. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;
- 11.13.4. veikt zinātniskos pētījumus;
- 11.13.5. ierīkot jaunas un paplašināt esošās ūdenstransporta līdzekļu bāzes.
12. Būvniecība dabas lieguma teritorijā pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot šajos noteikumos un būvniecību regulējošos normatīvajos aktos noteikto kārtību un ierobežojumus.
13. Dabas lieguma teritorijā ūdensputnu medības ir atļautas ūdensputnu medību sezonas laikā ne biežāk kā reizi nedēļā (sestdienā).

III. Dabas lieguma zona

14. Dabas lieguma zonā aizliegts:
- 14.1. pārvietoties ar ūdens motocikliem, motorjahtām un motorlaivām, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus, kā arī ezeru apsaimniekotāja pārvietošanos, kuram ir tiesības izmantot vienu motorlaivu ezeru uzraudzībai un apsardzībai;
- 14.2. pļaut virzienā no lauka malām uz vidu;
- 14.3. ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;
- 14.4. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta meža, purva, krūmāja, ūdens objektu, lauksaimniecībā izmantojamās zemes un pārējās zemes lietošanas kategorija, izņemot:
- 14.4.1. dabiski apmežojušās vai dabiski applūdušās zemes lietošanas kategorijas maiņu uz dabā konstatēto zemes lietošanas kategoriju;
- 14.4.2. šo noteikumu 11.13.3., 14.16.1. un 14.16.2. apakšpunktā minētajos gadījumos un kārtībā;
- 14.4.3. darbības ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju:

14.4.3.1. īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai, aizsardzībai un saglabāšanai;

14.4.3.2. ugunsdrošības pasākumu īstenošanai;

14.5. būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, kā arī veikt to atjaunošanu, pārbūvi un uzturēšanu, izņemot:

14.5.1. caurteku būvi un atjaunošanu ceļu uzturēšanai;

14.5.2. ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju:

14.5.2.1. īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanas, aizsardzības un saglabāšanas pasākumu īstenošanai;

14.5.2.2. ugunsdrošības pasākumu īstenošanai;

14.6. brīvā dabā novietot (deponēt) lauksaimniecības un pārtikas produktus (izņemot novietošanu pagalmos un dārzos), kā arī ierīkot medījamo dzīvnieku piebarošanas vietas, izņemot ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju vietās, kur tas neapdraud īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu saglabāšanu, uzstādot un izmantojot vienīgi dozētās dzīvnieku barotavas, ja tās atrodas vismaz viena metra augstumā virs zemes un barotavu kopējais tilpums nepārsniedz 400 litru uz 1000 hektāriem;

14.7. cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

14.8. cirst kokus kopšanas cirtē, ja mežaudzes vecums pārsniedz:

14.8.1. priežu un ozolu audzēm – 60 gadus;

14.8.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus;

14.8.3. apšu audzēm – 30 gadus;

14.9. veikt mežsaimniecisko darbību no 15. marta līdz 31. jūlijam, izņemot:

14.9.1. meža nekoksnes vērtību ieguvi;

14.9.2. meža ugunsdrošības pasākumus;

14.9.3. meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem bez motora;

14.9.4. bīstamo koku (koki, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu;

14.9.5. kokmateriālu pievešanu augsnes sasaluma apstākļos, ja tas negatīvi neietekmē putnu ligzdošanu un ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja. Dabas aizsardzības pārvalde atļauju izsniedz 10 darbdienu laikā pēc rakstiska iesnieguma saņemšanas;

14.10. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz vispārējās lietošanas ceļiem;

14.11. cirst nokaltušus kokus un izvākt kritušus kokus, kritālas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā ir lielāks par 25 cm, izņemot bīstamo koku novākšanu;

14.12. ierīkot iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;

14.13. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas organizēt brīvā dabā publiskus sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk par 50 cilvēkiem;

14.14. sadalīt zemes vienības, ja katras atsevišķās zemes vienības platība pēc sadalīšanas ir mazāka par 10 hektāriem. Šis nosacījums neattiecas uz zemes vienību robežu pārkārtošanu vai zemes vienību apvienošanu, kā arī uz zemes vienībām, kas tiek atdalītas publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu, kā arī inženierbūvju atjaunošanai, būvniecībai vai uzturēšanai;

14.15. ierīkot jaunus un paplašināt esošos meža ceļus, izņemot šo noteikumu 14.16.1. apakšpunktā minētos gadījumus;

14.16. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas:

14.16.1. veikt inženierbūvju (tai skaitā ceļu) atjaunošanu un pārbūvi, ja tiek mainīts trases platums un novietojums;

14.16.2. ieaudzēt mežu.

15. Dabas lieguma zonā sanitārā cirtē atļauta tikai gadījumos, ja meža slimību, kaitēkļu, dzīvnieku vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās draudus un var izraisīt mežaudžu bojāeju ārpus dabas lieguma zonas un ir saņemts Valsts meža dienesta sanitārais atzinums. Veicot sanitāro cirti, saglabā visus augstspējīgos kokus.

16. Lai novērstu apdraudējumu dabas lieguma apmeklētājiem un infrastruktūras objektiem, dabas lieguma zonā meža slimību, kaitēkļu, dzīvnieku vai citādi bojātos, vēja gāztos un laužtos kokus cērt citā cirtē. Šādā gadījumā Valsts meža dienests koku ciršanas apliecinājumu izsniedz pēc Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīva atzinuma saņemšanas.

17. Dabas lieguma zonā uz mežaudzēm, kurās dabas katastrofu, tai skaitā deguma, vējgāzes, vējlauzes, slimību infekcijas vai kaitēkļu invāzijas dēļ mežaudzes šķērslaukums kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu, neattiecina meža atjaunošanas un jaunaudžu kopšanas prasības.

18. Dabas lieguma zonā kopšanas cirtē uz cirsmas hektāru saglabā vismaz 15 dzīvotspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus), vispirms saglabājot resnākos (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) ozolus, priedes un melnalkšņus. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām.

IV. Regulējamā režīma zona

19. Regulējamā režīma zona izveidota aizsargājamo meža biotopu saglabāšanai.

20. Regulējamā režīma zonā ir aizliegta jebkāda saimnieciskā vai cita veida darbība, izņemot šādas darbības:

20.1. teritorijas apmeklēšana;

20.2. ugunsdrošības pasākumu īstenošana;

20.3. meža nekoksnes vērtību ieguve;

20.4. ceļu un dabisko brauktuviņu mežā uzturēšana;

20.5. medības, ievērojot šo noteikumu 13. punktā minēto nosacījumu;

20.6. vides monitoringa, nacionālā meža monitoringa un meža inventarizācijas veikšana;

20.7. ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju: